

Preventie- en handhavingsplan alcohol gemeente Bergeijk 2018 - 2021

De raad der gemeente Bergeijk;

gelet op artikel 43a van de Drank- en Horecawet;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 september 2018;

gezien het advies van de commissie MZ d.d. 9 oktober 2018.

besluit:

1. Het preventie- en handhavingsplan alcohol gemeente Bergeijk 2018 - 2021 vast te stellen.
2. Het preventie- en handhavingsplan alcohol gemeente Bergeijk 2014 - 2018 in te trekken.
3. Het preventie- en handhavingsplan alcohol gemeente Bergeijk 2018 - 2021 in werking te laten treden op de dag na bekendmaking.

Preventie- en handhavingsplan alcohol gemeente Bergeijk 2018 - 2021

Geen 18 - Geen alcohol

1 Inleiding

Op het gebied van alcoholwetgeving is in korte tijd veel gewijzigd. In het kader van de decentralisatie van overheidstaken ligt preventie en handhaving van de Drank- en Horecawet (hierna te noemen: DHW) sinds 2013 bij de gemeenten (daarvoor was het een taak van de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (hierna te noemen: NVWA)).

Per 1 januari 2013 is de burgemeester het bevoegd gezag voor toezicht op de naleving van de DHW in de gemeente.

Per 1 januari 2014 is, via een wijziging in de DHW, de leeftijdsgrens voor het kopen en in bezit hebben van alcoholhoudende drank verhoogd van 16 naar 18 jaar. Dit moet leiden tot een verhoging van de leeftijd waarop een jongere alcohol gaat drinken.

Daarnaast verplicht de DHW gemeenten een Preventie- en Handhavingsplan (PHP) door de raad te laten vaststellen. Daarin moet worden opgenomen:

- Wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;
- Welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen;
- De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- Welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

Het huidige Preventie- en Handhavingsplan Alcohol geldt van 1 juli 2014 tot en met 1 juli 2018.

Belangrijk aandachtspunt in effectief preventiebeleid is de samenwerking met alle Kempengemeenten.

Jongeren woonachtig in de Kempen zijn niet gebonden aan gemeentegrenzen en gaan naar een andere Kempengemeente voor onderwijs, om te sporten of om op stap te gaan. Dit PHP is tot stand gekomen in samenspraak met de andere Kempengemeenten. Zo is de basis in alle Kempengemeenten eenduidig.

Binnen het preventiebeleid is een belangrijke rol weggelegd voor (de houding van) de ouder. Of een jongere wel of geen alcohol nuttigt voor het 18^e levensjaar is sterk afhankelijk van het wel of niet regels stellen door de ouder(s).

Daarnaast speelt de omgeving van de jongeren (school, verenigingen) een belangrijke rol in het preventiebeleid.

Dit PHP' wordt vastgesteld voor de periode 2018-2021. Meerdere preventieonderdelen van dit plan zijn ook opgenomen in de nota Lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 "Bergeijk: gezonde gemeente!"

2 Evaluatie 2014 - 2018

2.1 Gezondheidsschets (Jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen 2015-2016 GGD Brabant-Zuidoost)

Hieronder zijn de voor onze gemeente belangrijkste conclusies uit de jeugdmonitor opgenomen.

Uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen 2015-2016 blijkt dat er een afname is te zien in vergelijking met de cijfers van 2011-2012 wat betreft:

- het aantal jongeren dat ooit alcohol heeft gedronken;
- het aantal jongeren dat de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken;
- het aantal jongeren dat 20 glazen alcohol of meer per week drinkt;
- het aantal jongeren dat de afgelopen 4 weken bij ten minste één gelegenheid 5 glazen alcohol of meer heeft gedronken;
- het aantal jongeren jonger dan 12 jaar en in de categorie 12-13 jaar dat hun eerste glas alcohol dronk.

Er is een toename te zien in vergelijking met de cijfers van 2011-2012 wat betreft het aantal jongeren dat de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten is geweest.

Jongeren geven aan dat veel ouders het goed vinden dat hun kinderen alcohol drinken (59%). Gelukkig is dit wel al minder dan in 2011-2012(65%).

Opvallend is verder de cijfers in de regio Zuidoost-Brabant beduidend lager liggen dan die in Bergeijk. In bijlage 1. zijn de volledige cijfers uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen 2015-2016 GGD Brabant –Zuidoost opgenomen.

2.2 Educatie en bewustwording

In het kader van educatie en bewustwording hebben de afgelopen jaren verschillende projecten, campagnes en activiteiten plaats gevonden:

- Lokale ondersteuningsteams jeugd geven Alcohol-, Tabak- en Drugs-voorlichting aan groep 8.
- College van B&W heeft in 2016 meegedaan aan de "Ik Pas-actie";
- Project Laat je niet flessen;
- Blaastestacties;
- Burgemeestersbrieven aan ouders wier kind bij een door de politie afgenomen blaastest overmatig alcohol blijkt te hebben gebruikt;
- Instructie Verantwoord Alcohol schenken (training voor barvrijwilligers);
- Voorlichting aan ouders via sportverenigingen;
- Met alle para commerci
- Organisatoren van evenementen die (vooral) door jongeren bezocht worden, moeten maatregelen nemen om te voorkomen dat alcohol geschonken wordt aan jongeren onder de 18 jaar (bijvoorbeeld
- Acties NIX<18, bijvoorbeeld bij carnaval 2017 en aandacht voor landelijke publiciteitscampagnes;
- Project weerbaarheid (2016-2020),
- Start IJsland project waarin bij 15-16-jarigen alcohol- en drugsgebruik wordt gemonitord en in verband wordt gebracht met verklarende omgevingsfactoren. Bergeijk doet hier samen met de andere Kempengemeenten aan mee.

2.3 Beleid en regelgeving

In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is een verbod op happy hours opgenomen. Ook zijn in de APV tijden opgenomen waarbinnen in para commerciële inrichtingen alcohol geschonken mag worden. Daarnaast kunnen aan de, in de APV verplicht gestelde exploitatievergunning, voorwaarden worden verbonden met betrekking tot drankverstrekking. In het nieuwe evenementenbeleid zullen regels worden opgenomen met betrekking tot alcoholverstrekking. In het door het college op 15 september 2015 vastgestelde Alcohol- en Horecasanctiebeleid zijn te nemen maatregelen opgenomen bij onder andere overtredingen van de DHW en APV.

2.4 Toezicht en handhaving

Door de politie is in 2016 een undercover actie gehouden in twee horecazaken op 't Hof gericht op alcohol- en druggebruik door jongeren. Daarbij hebben twee studenten van de politieacademie geobserveerd of aan jongeren onder de 18 jaar alcohol werd geschonken en of 18 jarigen alcohol bestelden en deze doorgaven aan jongeren onder de 18 jaar.

Naar aanleiding van de bevindingen van deze politie agenten in spé heeft de burgemeester samen met de politie een gesprek gehad met de betreffende ondernemers en hen op hun verantwoordelijkheid gewezen.

De politie spreekt tijdens haar openbare dienst op zaterdagavond / -nacht jongeren aan bij overmatig drankgebruik. Bij een vermoeden van overmatig drankgebruik kunnen ze hen laten blazen. Indien het resultaat daartoe aanleiding geeft worden de ouders van het kind gebeld en wordt dit achteraf door gegeven aan de burgemeester. Op het moment dat sprake is van openbare dronkenschap van een 18-

minder wordt proces-verbaal opgemaakt. In de praktijk betekent dit vaak een doorverwijzing naar Halt.

De burgemeester stuurt naar aanleiding van het ontvangen bericht de ouders een brief waarin zij haar de bezorgdheid uit over het alcoholgebruik op jonge leeftijd. Daarnaast spreekt ze de hoop uit dat de ouders in gesprek gaan met het kind. Tot slot wordt verwezen naar instanties waar informatie en / of hulp kan worden gevraagd. In 2015 heeft de burgemeester 4 x een brief gezonden aan de ouders. In 2016 slechts 1x en in 2017 twaalf maal.

Op 25 april 2015 heeft het cluster Toezicht en Handhaving, in samenwerking met de politie, een vrijwillige blaastestactie onder jongeren in het uitgaanscentrum 't Hof te Bergeijk, gehouden. De actie was gericht op jongeren van 12 tot 18 jaar. Doel van de actie was vast te stellen of en zo ja in welke mate jongeren indrinken voordat ze op stap gaan. Van de 34 jongeren die een blaastest deden, hadden er 25 alcohol gedronken.

In 2018 zijn door het cluster Toezicht en Handhaving voor het eerst mystery shop onderzoeken gehouden in horeca inrichtingen. Bij vier van de vijf gehouden controles zijn overtredingen vastgesteld. Het ging daarbij om het verstrekken van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar. Bij de verstrekking van alcohol werd door de horecaondernemer niet gevraagd naar de leeftijd en/of legitimatie van de jongere.

3 Probleemanalyse

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de gevolgen van alcoholgebruik op jonge leeftijd en in de cijfers met betrekking tot het gebruik van alcohol door jongeren onder 18 jaar in de gemeente Bergeijk.

3.1 Gegevens uit Jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen 2015-2016 GGD Brabant Zuidoost

Uit het onderzoek blijkt dat in Bergeijk:

- 51 % van de jongeren ooit alcohol gedronken heeft;
- 43 % van de jongeren in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek alcohol gedronken heeft;
- 3% van de jongeren 20 glazen alcohol of meer per week drinkt;
- 30% van de jongeren in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek bij tenminste één gelegenheid 5 glazen alcohol of meer heeft gedronken;
- 23 % van de jongeren in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek dronken of aangeschoten is geweest.

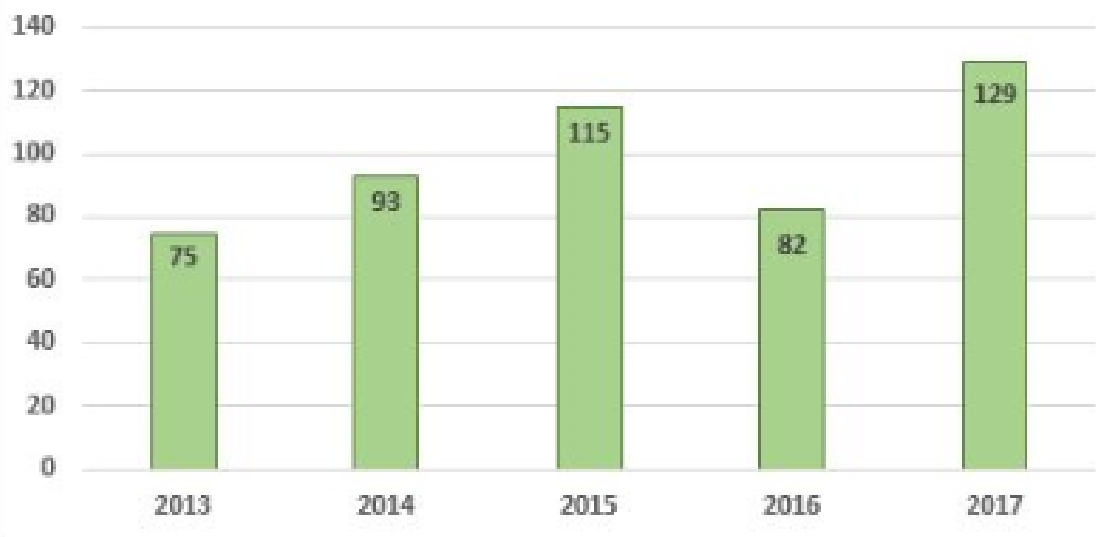
3.2 Gevolgen van op jonge leeftijd veel alcohol drinken

Alcoholgebruik kan ongunstig zijn voor de ontwikkeling van de hersenstructuren. Als er in de puberjaren veel alcohol in korte tijd wordt gedronken ontwikkelt het brein zich minder goed. Dit geldt met name voor de frontale cortex, waardoor functies zoals geheugen, leer- en concentratievermogen zich minder goed ontwikkelen. Onderzoek laat zien dat er een causaal verband is tussen alcoholgebruik op 16-jarige leeftijd en agressief gedrag vijf tot tien jaar later. Dit verband bleek sterker naarmate er op 16-jarige leeftijd meer alcohol werd gedronken. Overmatig alcoholgebruik vergroot de kans op verkeersongevallen, letselschade, geweld, spijbelen, onveilige seks en vroegtijdig schoolverlaten.

3.3 Alcoholintoxicatie

Als er sprake is van verminderd bewustzijn door in korte tijd teveel alcohol te drinken, spreken we van alcoholintoxicatie. In het ergste geval moeten jongeren die dit laten gebeuren in een ziekenhuis worden opgenomen vanwege acute bedreiging van de vitale functies (ademhaling, hartslag). Hierbij kunnen zij zelfs in coma raken. Alcohol is een neurotoxische stof. Dat wil zeggen dat het drinken van alcohol leidt tot het 'vergiftigen' en verminderd functioneren van de hersenen. Bij jongeren die lichamelijk nog niet volgroeid zijn, is de invloed van alcohol groter en het effect van alcohol onverwacht en sneller dan bij volwassenen. Het ene moment hebben zij de ervaring dat er niets aan de hand is en het volgende moment worden zij heel ziek, gaan 'out' en raken soms bewusteloos. In 2017 werden 129 minderjarigen vanwege alcoholvergiftiging opgenomen op één van de vier alcoholpoli's in de regio. Dat zijn 47 jongeren meer dan in 2016. De gemiddelde leeftijd was met 16,2 jaar lager dan in 2016. Nadat het aantal opnames op de alcoholpoli's in 2016 nog afnam, is er dus nu weer een toename zichtbaar. Een betere registratie verklaart volgens de poli's mogelijk een gedeelte van dit verschil. Maar alle ziekenhuizen geven aan meer jongeren met een alcoholvergiftiging te zien. Van de opgenomen jongeren waren er twintig 14 jaar of jonger, 70 jongeren waren 15-16 jaar en 39 jongeren waren 17 jaar. Omdat in 2017 meer 13-14 jarigen op de poli's werden gezien daalde de gemiddelde leeftijd van 16,5 in 2016 naar 16,2 in 2017.

Aantal jongeren op alcoholpoli's Zuidoost-Brabant in 2013-2017

Bron: *Getallen regio ZO Brabant 2017. Jongeren en alcohol. B. Zegers (MMC)*

4 Beleidsfocus

Het PHP richt zich vooral op jongeren onder de 18 jaar. Het is bekend dat de gezondheidsschade van alcoholgebruik onder de 18 jaar het grootst is. Jongeren onder de 18 jaar zijn fysiek nog niet geheel volwassen en met name de hersenen zijn nog volop in ontwikkeling. Alcohol kan deze ontwikkeling schaden. Met dit gegeven in het achterhoofd heeft de centrale overheid de leeftijdsgrens voor verkoop én bezit van alcohol verhoogd naar 18 jaar. Naast de jongeren richt dit PHP zich tevens op de ouders/verzorgers en de omgeving van de jongeren.

4.1 Integrale aanpak

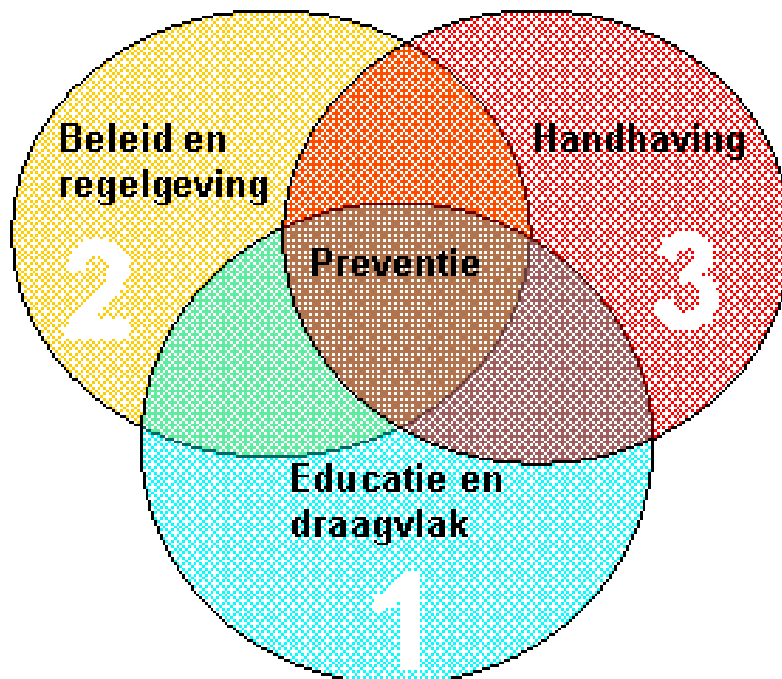
Effectief preventiebeleid is van groot belang. Effectieve handhaving door de gemeentelijke toezichthouders is een belangrijke schakel om de naleving van de DHW (onder andere de leeftijdsgrens) te vergroten. Preventie en handhaving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dit PHP biedt dan ook een uitgelezen mogelijkheid om preventie en handhaving met elkaar te verbinden.

Dit komt zowel aan de gezondheid van de inwoners van Bergeijk ten goede, als aan de preventie van alcohol gerelateerde problemen rond veiligheid en overlast, zoals vernielingen, verkeersongevallen en geweld.

Voor een effectieve alcoholpreventie is daarom integraal beleid nodig dat inspeelt op verschillende factoren die het alcoholgebruik beïnvloeden. Het preventiemodel kent 3 beleidspijlers, te weten:

1. Educatie en draagvlak.
2. Beleid en regelgeving.
3. Handhaving.

De pijlers staan deels op zichzelf maar overlappen elkaar ook. Juist in de overlap zien we het integrale preventiebeleid terug. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. En in die omgeving van de jonge drinker spelen alcoholverstrekkers, scholen en ouders een belangrijke rol.

4.2 Doelstellingen

De wetgever heeft met de laatste wijzigingen van de DHW meerdere doelstellingen voor ogen gehad. Ten aanzien van het PHP gaat het om:

1. Het terugdringen van het alcoholgebruik beneden de wettelijke leeftijdsgrens;
2. Het tegengaan van alcohol gerelateerde verstoring van de openbare orde en veiligheid (bij voorbeeld: overlast, agressie en geweld).

Deze doelstellingen worden met dit PHP dan ook nagestreefd.

Daarnaast is nog een aantal aanvullende doelstellingen ten aanzien van preventie en handhaving omtrent alcohol geformuleerd:

1. Het verantwoord verstrekken aan en gebruiken van alcohol (inclusief het voorkomen van het doorschenken van alcohol aan dronken personen), met name gericht op jongeren;
2. Bewustwording bij jongeren, hun ouders/verzorgers, verenigingen en alcoholverstrekkers;
3. Het naleven van alcohol gerelateerde wet- en regelgeving door alcoholverstrekkers en jongeren, onder andere DHW en APV;
4. Het doelmatig inzetten van de toezichts- en handhavingcapaciteit gericht op naleving van alcohol gerelateerde wet- en regelgeving, onder andere DHW en APV;
5. Duidelijkheid creëren voor betrokken partijen (o.a. onderwijs, commerciële en para-commerciële horeca, supermarkten en slijterijen) in op te leggen sancties bij alcohol gerelateerde overtredingen.

4.3 Focus

Uitgaande van bovenstaande doelstellingen en mede gelet op de evaluatie ligt de focus op bewustwording bij en verantwoordelijkheid van de ouders en de omgeving van jongeren. Daarnaast ligt de focus ook nog steeds op het tegengaan, verminderen en voorkomen van de volgende aspecten:

1. Verstrekken van drank aan jongeren onder 18 jaar;
2. Doorschenken aan mensen die al teveel gedronken hebben;
3. Illegale horeca-activiteiten. Illegale horeca-activiteiten zijn bijvoorbeeld horeca-activiteiten bij para-commerciële horeca-inrichtingen die verboden zijn op grond van de APV.

4.4 IJslandse preventieaanpak

Zoals uit de jeugdmonitor 12t/m18 jarigen 2015-2016 blijkt drinken jongeren in de Kempengemeenten veel alcohol en op vroege leeftijd. Alcoholgebruik en -misbruik, ook onder de 18 jaar, wordt nog volstrekt normaal gevonden in de Kempengemeenten. De huidige maatregelen en acties zijn een basis om hier verandering in aan te brengen maar het blijkt nog niet voldoende om een cultuuromslag te bewerkstelligen. Deze omslag is wel hard nodig om de cijfers een positieve wending te geven. Aanleiding genoeg om als gezamenlijke Kempengemeenten de IJslandse preventieaanpak te omarmen.

Concreet houdt het deelname in aan een beleidsvormend leertraject waarin het IJslandse preventie model vertaald gaat worden naar wetenschappelijk onderbouwde (evidence based) beleidsmaatregelen en lokale interventies om middelengebruik onder jongeren te voorkomen. Dit zal de manier moeten zijn om de gewenste cultuurverandering op lange termijn teweeg te brengen. Het draagvlak voor de aanpak is breed en verschillende partijen hebben hun medewerking toegezegd voor de komende jaren: CJG+ de Kempen, Novadic-Kentron, GGD Brabant-Zuidoost, de Kempengemeenten en in het bijzonder PoZob (huisartsen de Kempen).

5 Educatie en bewustwording

Door een breed pallet van stimulerende maatregelen en acties, zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau en zowel gericht op universele doelgroepen als geïndiceerde doelgroepen, zal het alcoholgebruik bij jongeren om laag moeten gaan. Met een breed pallet wordt bedoeld op voorlichting en educatie, inrichting van de sociale en fysieke omgeving, individueel advies en individuele ondersteuning. Uiteraard ligt de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij jongeren en ouders zelf.

Bij veel acties en campagnes wordt in Kempensverband opgetrokken. Jongeren woonachtig in de Kempen zijn niet gebonden aan gemeentegrenzen en gaan naar een andere Kempengemeente voor onderwijs, om te sporten of om op stap te gaan. Binnen het middelbaar onderwijs spelen het Pius X-College en het Rythovius College hier een belangrijke rol in. Voorbeelden van Kempensamenwerking zijn:

- Het project weerbaarheid (het versterken van de weerbaarheid van de jeugd tegen verleidingen zoals roken, drugs, alcohol en omgaan met probleemsituaties zoals cyberpesten, misbruik van sociale media en smartphones in relatie tot pesten, sexting en game-verslaving);
- Campagne 'wat kies jij' (jongeren en volwassenen op een aansprekende manier bewust maken van de keuzes die zij maken vóór en tijdens carnaval, maar ook op andere momenten in het jaar);
- Project de IJslandse preventieaanpak;
- Er is een werkgroep die zich vooral bezig houdt met alcohol en drugsproblematiek.

De jeugdcoach heeft een belangrijke signalering- en voorlichtingsfunctie bij (overmatig) middelengebruik onder jongeren.

Extra inzet Novadic-Kentron vanaf 1 januari 2019

Bij de start van het proces voor het aanstellen van een jeugdcoach in de andere Kempengemeenten (Bergeijk loopt hierin voorop) liep parallel nog een vraagstuk: de mogelijkheid onderzoeken voor uitbreiding van de huidige inzet van de preventiewerker van Novadic-Kentron in Bladel naar de andere Kempengemeenten (m.u.v. Oirschot).

Er kan nu nauwelijks ingezet worden op selectieve en geïndiceerde preventie buiten de Bladelse grenzen op het gebied van verslavingen. Momenteel is de preventiewerker, aanvullend op de inzet vanuit de centrumgemeente, al een aantal jaar actief binnen de gemeente Bladel. De gemeente Bladel verstrekt hiervoor een subsidie aan Novadic-Kentron. Bij het opstellen van het profiel van de Jeugdcoach werd nadrukkelijk het signaal gegeven dat de inzet van een preventiewerker, zoals in Bladel, ook zeer wenselijk zou zijn voor in de andere gemeenten. Daarom wordt het noodzakelijk geacht, ook op basis van probleem- en hulpvragen die binnenkomen, dat in de toekomst ook ingezet kan worden op vraagstukken binnen de hele Kempengemeenten. Denk hierbij aan simpele vragen zoals "pubers die roken buiten de coladisco" tot complexe vragen: "moeder met GHB verslaving en opgroeiend kind" of "het gebruik van NPS (lachgas) onder jongeren." Belangrijk in deze is dat de preventiewerker net als de toekomstige jeugdcoach zich kan bewegen tussen de verschillende gemeentegrenzen en dat deze grenzen geen belemmering meer zijn.

Naast de scholen als vindplaats zijn ook sportverenigingen binnen de gemeente een belangrijke vindplaats. Sportverenigingen kunnen zich profileren met een gezonde sportkantine. Samen met Novadic-Kentron en de GGD wordt gekeken hoe sportverenigingen hierbij ondersteund kunnen worden. Sportverenigingen worden er op gewezen dat zij hun barvrijwilligers gratis de Instructie Verantwoord Alcohol schenken (IVA) kunnen laten volgen.

Om alle inwoners te bereiken worden verschillende landelijke campagnes ook lokaal ingezet: Nix 18, Stoptober, IkPas. Daarnaast is: 'Wat kies jij?' een terugkerende campagne.' Dit betreft een publiekscampagne die op verschillende momenten terugkomt waaronder tijdens carnaval. Doel is om mensen bewust te maken van (overmatig) alcoholgebruik en de mogelijke gevolgen hiervan.

6 Beleid en regelgeving

De DHW geeft de raad de verordende bevoegdheid om drankgebruik te ontmoedigen middels bijvoorbeeld de APV, het evenementenbeleid en het horecabeleid. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om regels voor drankverkoop tijdens evenementen, het tegen gaan van happy hours en stuntprijzen, regulering van tijdstippen waarop alcohol gekocht kan worden.

Gelet op de doelgroep van dit beleid kunnen bepaalde verordende bevoegdheden een expliciete meerwaarde hebben in het terugdringen van de alcoholproblematiek. Te denken valt dan aan de volgende maatregelen:

- Voorwaarden alcoholverstrekking bij evenementen;
- Exploatievergunning openbare inrichtingen;
- Ondersteunen bij het organiseren van een Instructie Verantwoord Alcoholgebruik voor verenigingen en andere vrijwilligersorganisaties.

Een verbod op happy hours is al opgenomen in de APV. Ook de tijdstippen waarop alcohol verkocht mag worden bij para commerciële inrichtingen is daarin opgenomen. Beide blijven gehandhaafd.

Voorwaarden alcoholverstrekking bij evenementen

Bij evenementen is de naleving van de leeftijdsgrens lastig. Dit geldt ook voor het naleven van de bepalingen rondom dronkenschap en doortappen. Door de schaalgrootte, tijdelijke personeelskrachten en het gebrek aan een structurele controlesystematiek is de naleving vaak moeilijk. Om de naleving tijdens evenementen te bevorderen worden de volgende maatregelen getroffen rondom evenementen:

- *Informatieverschaffing bij aanvraag ontheffing DHW:*
Via het aanvraag- en meldingsformulier voor een evenement kan een ontheffing DHW worden aangevraagd om alcohol te mogen schenken op een evenement. Op het formulier zijn vragen opgenomen over drankverstrekking. In de toelichting op deze vragen is aangegeven dat maatregelen getroffen moeten worden voor het tegengaan van schenken aan personen jonger dan 18 jaar. Dat maatregelen genomen moeten worden wordt ook gecommuniceerd bij het afgeven van de ontheffing.
- *Wel of geen ontheffing DHW bij evenementen:*
In het nieuwe evenementenbeleid wordt opgenomen dat voor een evenement dat hoofdzakelijk of in belangrijke mate gericht is op jongeren onder de 18 jaar, geen ontheffing op grond van artikel 35 DHW wordt verleend. Voor een evenement dat hoofdzakelijk of in belangrijke mate gericht is op volwassenen, wordt de volgende werkwijze gehanteerd:
Als voldaan wordt aan de voorwaarden gesteld in de DHW wordt een ontheffing op grond van artikel 35 DHW voor het schenken van alcohol verleend. Omdat bij een ontheffing op grond van artikel 35 DHW geen sprake is van een leidinggevende die verantwoordelijk is voor de alcoholverstrekking, is de organisatie van het evenement hiervoor primair verantwoordelijk. Alleen zwak alcoholische dranken (dranken met 15 vol% of minder, inclusief port, sherry en vermout) mogen met de ontheffing worden geschonken.
- *Beperken schenktijden tijdens evenementen:*
In het nieuwe evenementenbeleid wordt opgenomen dat er voor 11.00 uur geen alcoholhoudende drank geschonken mag worden. Er mag alcohol worden geschonken tot een kwartier voor eindtijd van het evenement.
- *Informatieverschaffing alcoholgebruik:*
In het nieuwe evenementenbeleid wordt een handreiking opgenomen die evenementenorganisatoren kunnen toepassen om verantwoord alcoholgebruik te stimuleren en alcoholgebruik onder 18 jaar te voorkomen.
- *Extra voorschriften ontheffing:*
De DHW biedt gemeenten de mogelijkheid om voorschriften te stellen aan het verlenen van een ontheffing van de DHW, zoals dat bij evenementen het geval is (artikel 35, lid 2). Als de aard van het evenement of het verleden van het evenement het vereist worden (extra) voorschriften gesteld aan de ontheffing.

Exploatievergunning openbare inrichtingen

Op grond van artikel 2:28 van de APV mag een openbare inrichting niet worden geëxploiteerd zonder vergunning van de burgemeester. In een exploitatievergunning worden voorschriften opgenomen, die zorgen dat de woon- en leefsituatie in de omgeving en de openbare orde niet op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed. Als de aard (bijvoorbeeld para commerciële inrichtingen) of het verleden van een inrichting het vereist kunnen voorschriften over drankverstrekking worden opgenomen in de exploitatievergunning. Deze voorschriften moeten dan wel in relatie staan tot de woon- en leefsituatie in de omgeving en de openbare orde.

7 Toezicht en handhaving

7.1 Toezicht

Het creëren van bewustwording bij alcoholverstrekkers, ouders en jongeren is een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering. Door het versterken van het toezicht en de handhaving via de mogelijkheden in de DHW kunnen er aanvullende effecten bereikt worden op het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren. Naast het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik vanuit het perspectief van de volksgezondheid en het jeugdbeleid, is het landelijke beleid ook gericht op het terugdringen van criminaliteit en verstoringen van de openbare orde.

De gemeente is toezichthouder voor de hele DHW. Voor 2013 lag dit toezicht bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Op basis van de ervaringen van de NVWA is in het vorige PHP gekozen voor een programmatische aanpak, waarbij de volgende acties worden onderscheiden:

- Hotspots benoemen

- Interventiestrategie bepalen
- Interventiestrategie uitvoeren
- Effectmeting en evaluatie

Deze programmatische aanpak wordt voorgezet

Hotspots

Het is van belang te bepalen wat de hotspots binnen de gemeente zijn. Dit zijn locaties waar veel jongeren onder de 18 komen en alcohol proberen te kopen. Hiervoor is een risicoanalyse uitgevoerd (zie bijlage 1). Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse zijn de volgende hotspots vastgesteld:

- Discotheken/cafés
- Sportkantines
- Evenementen
- Snackbars

Een aantal van deze hotspots wordt gecontroleerd. Het aantal jaarlijkse controles wordt opgenomen in het handhaving uitvoeringsprogramma van het cluster Toezicht en Handhaving.

Interventiestrategie bepalen

Op basis van de risicoanalyse en de hotspots worden prioriteiten gesteld. Daarbij wordt de aandacht gericht op het in acht nemen van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop van 18 jaar, het bij zich hebben van alcohol onder de leeftijd van 18 jaar en dronkenschap.

Interventiestrategie uitvoeren

Het toezicht bij de hotspots kan ingedeeld worden in de basiscontrole, de leeftijdsgrenzencontrole en bijzondere controles. Hieronder zijn de verschillende controles toegelicht:

- Basiscontrole: de basiscontrole vindt plaats bij bedrijven die alcohol mogen verkopen met een DHW-vergunning. De controle richt zich op de vergunningsbepalingen.
- Leeftijdsgrenzencontrole: de leeftijdsgrenzencontrole wordt uitgevoerd bij de hotspots. De leeftijdsgrenzencontrole richt zich op de naleving van de geldende leeftijdsgrenzen, zowel door de verstrekker als de jongere. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door de inzet van mystery shoppers. Ook weder verstrekking aan jongeren wordt hierbij gecontroleerd.
- Bijzondere controle: de controle op dronken personen, hangplekken

Voor het jaarlijks laten uitvoeren van deze controles in het kader van de DHW, is in de begroting structureel een bedrag opgenomen van € 2.500. De bijzondere controles kunnen ook in samenwerking met de politie worden uitgevoerd.

Naast de leeftijdsgrenzencontrole en bijzondere controles bij jongeren kunnen ook blaastesten uitgevoerd worden. Hierin zijn verschillende mogelijkheden:

- Horeca (cafés en discotheken) en evenementen maken gebruik van blaasapparatuur om preventief te controleren bij het betreden van het evenemententerrein dan wel de lokaliteit. Bij een te hoog promillage kan de toegang geweigerd worden (zie ook handhaving).
- Vrijwillige blaastesten onder jongeren door de politie in de nabijheid van horecagelegenheden en andere locaties. Jongeren en bezoekers van discotheken of kroegen kunnen vrijwillig aan de blaastesten meedoen. Doel is het voorkomen van indrinkgedrag en (overmatig) alcoholgebruik bij jongeren. Bij jongeren onder de 18 die alcohol gedronken hebben treedt een protocol in werking: Bij een promillage tussen de 0,1 en 1,0 promillage worden ouders van minderjarigen gebeld en gewaarschuwd over het alcoholgebruik van zoon of dochter. Ze krijgen nadien een brief van de burgemeester. In die brief wordt ingegaan op hetgeen gebeurd is (waarom blaastesten, gevolgen van alcoholgebruik minderjarigen en waarom de gemeente een streng alcoholbeleid voert, waar hulp kan worden verkregen).
Bij uitkomsten met een promillage tussen 1.0 en 1.5 worden de ouders gebeld en verzocht om hun kind op te halen omdat hij of zij onveilig over straat gaat. Bij het blazen van een promillage boven de 1.5 zal te allen tijde een ambulance ingeschakeld worden. Ambulancebroeders schatten in of het kind met ouders naar huis mag. De ervaring leert dat de ambulance laagdrempelig het kind naar het ziekenhuis (alcoholpoli) kan transporteren. Ouders kunnen deze taak ook op zich nemen.
Nadien, zowel bij het blazen van een promillage tussen 1.0 en 1.5 en boven de 1.5, zal men ook een brief van de burgemeester ontvangen.

Effectmeting en evaluatie

Het effect van de interventiestrategie op de naleving van de leeftijdsgrens en het toelaten en schenken aan dronken klanten wordt gemeten met een nalevingsonderzoek dat een keer per twee jaar wordt uitgevoerd door de GGD Brabant-Zuidoost (jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen). Daarnaast wordt het gemeten aan de hand van de gehouden mystery shop onderzoeken.

7.2 Handhaving

Buiten de preventie- en toezichtacties moet worden vastgesteld hoe met een overtreding om moet worden gegaan (handhaving). In het door het college op 15 september 2015 vastgestelde Alcohol en Horeca sanctiebeleid zijn sanctiemaatregelen beschreven van de meest voorkomende overtredingen. De sanctiemaatregelen bij overtreding door de jongeren zelf staan hier ook genoemd, maar worden voornamelijk strafrechtelijk afgehandeld.

8 Te behalen resultaten

De cijfers uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jaar 2015-2016 van GGD Brabant-Zuidoost worden gebruikt als referentiepunt om de resultaten voor het alcoholgebruik beneden de wettelijke leeftijdsgrenzen te kunnen meten. Eind 2019 wordt opnieuw de Jeugdmonitor gehouden en begin 2020 zullen hiervan de resultaten bekend zijn. Deze cijfers zullen gebruikt worden om de meting van de behaalde resultaten uit te voeren. Mogelijk kan ook gebruik worden gemaakt van de monitorgegevens van het IJsland project. Gedurende de projectperiode wordt twee keer gemonitord. De intentie is om de monitor structureel te maken.

Voor de alcohol gerelateerde meldingen bij de politie en voor de gemeentelijke handhavingstaken op het gebied van de DHW en APV wordt 2018 als basisjaar gebruikt.

8.1 Resultaten

Het streven is om eind 2020 de volgende resultaten bereikt te hebben:

1. Het alcoholgebruik beneden de wettelijke leeftijdsgrenzen en dronkenschap is verminderd ten opzichte van de cijfers uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jaar 2015-2016 van GGD Brabant-Zuidoost;
2. De alcohol-gerelateerde verstoring van de openbare orde en veiligheid (bijvoorbeeld: overlast, agressie en geweld) is afgenomen ten opzichte van het basisjaar;
3. De naleving van alcohol-gerelateerde wet- en regelgeving (DHW en APV) door alcoholverstrekkers en jongeren is verbeterd ten opzichte van het basisjaar.

8.2 Indicatoren

Om de te behalen resultaten te kunnen meten, worden onderstaande indicatoren gebruikt.

Ad 1. Alcoholgebruik beneden de wettelijke leeftijdsgrenzen en dronkenschap:

- a. Cijfers uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jaar van GGD Brabant-Zuidoost;
- b. Aantal geregistreerde alcohol-gerelateerde meldingen bij politie.

Ad 2. Alcohol-gerelateerde verstoringen van de openbare orde en veiligheid:

- a. Aantal geregistreerde alcohol-gerelateerde meldingen bij politie.

Ad 3. Naleving van alcohol-gerelateerde wet- en regelgeving:

- a. Aantal gehouden mystery shop onderzoeken;
- b. Aantal door de burgemeester gevoerde gesprekken naar aanleiding van de uitkomst van mystery shop onderzoeken;
- c. Aantal alcohol-gerelateerde bestuurlijke boetes door gemeente;
- d. Aantal alcohol-gerelateerde bestuurlijke handvingsprocedures door de gemeente.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Bergeijk van 30 oktober 2018.

De gemeenteraad,

J.M. van Dongen-Hermans

Griffier

A. Callewaert-de Groot

Burgemeester

Bijlage 1 Jeugdmonitor 2015-2016 12 t/m 18 jarigen GGD Brabant-Zuidoost gemeente Bergeijk 2011- 2012 en 2015-2016

In onderstaande tabel staan de cijfers uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen van de GGD Brabant Zuidoost van de jaren 2011-2012 en 2015-2016.

Leefstijl	2011 %	2015 %
Alcoholconsumptie (totale groep)		
Heeft ooit alcohol gedronken	57	51
Heeft alcohol gedronken in de afgelopen 4 weken	46	43
Drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	7	3
Heeft in de afgelopen 4 weken bij tenminste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	37	30
Is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	21	23
Alcoholconsumptie recente gebruikers (subgroep)		
Heeft in de afgelopen 4 weken alcohol gebruikt en: Drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	15	6
Heeft bij tenminste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	76	70
Is dronken of aangeschoten geweest	46	54
<i>Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep recente gebruikers):</i>		
Jonger dan 12 jaar	6	1
12-13 jaar	21	19
14-15 jaar	61	61
16-17 jaar	11	19
18 jaar en ouder	1	0
<i>Mening ouders over alcoholconsumptie (subgroep recente gebruikers):</i>		
Ze vinden het goed	65	59
Ze vinden dat ik minder moet drinken	7	5
Ze raden het af	14	18
Ze verbieden het	1	1
Ze zeggen er niets van	12	16
Alcoholconsumptie 16-18 jarigen (subgroep)		
<i>Is 16,17 of 18 jaar en:</i>		
Drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	16	6
Heeft in de afgelopen 4 weken bij tenminste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	74	59
Is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	45	45
<i>Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep 16-18 jarigen):</i>		
Jonger dan 12 jaar	3	1
12-13 jaar	19	13
14-15 jaar	54	49
16-17 jaar	17	18
18 jaar en ouder	1	1
<i>Mening ouders over alcoholgebruik (subgroep 16-18 jarigen):</i>		
Ze vinden het goed	71	52
Ze vinden dat ik minder moet drinken	6	5
Ze raden het af	9	9
Ze verbieden het	1	1
Ze weten het niet	0	1
Ze zeggen er niets van	10	13

Bijlage 2 Risicoanalyse

Risicoanalyse

Voor het bepalen van de hotspots is een risicoanalyse uitgevoerd. Van de locaties waar alcohol verkocht wordt, is allereerst een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een jongere onder de achttien alcohol kan kopen. Die kans is beoordeeld op de schaal van:

1. Zeer klein (1)
2. Klein (2)
3. Gemiddeld (3)
4. Hoog (4)
5. Zeer hoog (5)

Vervolgens is gekeken naar de negatieve effecten die het schenken van alcohol aan jongeren heeft:

1. Aantasting leefbaarheid/hinder (1)
2. Verstoring openbare orde (1)
3. Gezondheidsrisico's door toename alcoholgebruik (1)

De eventueel aanwezige negatieve effecten worden bij elkaar opgeteld, met een score van maximaal 3.

Tot slot is de score van de kans dat de jongeren alcohol kunnen kopen (K) en score van de negatieve effecten die mogelijk kunnen ontstaan (NE) met elkaar vermenigvuldigd. Hierdoor ontstaat een risicoscore (R). Dit heeft geleid tot het volgende overzicht van locaties/type inrichtingen waar alcohol wordt verkocht met de daarbij behorende score van de risicoanalyse:

Alcohol schenken

Commerciële vergunning

Soorten horeca	Kans	Negatieve effecten	Risico
Discotheek/café	4	3	12
Café/restaurant	4	2	8
Restaurant	2	1	2

Para commerciële vergunning

Sportkantine	4	3	12
Gemeenschapshuis	2	2	4
Jeugd/jongeren centrum	3	3	9

Ontheffing artikel 35 DHW

Evenement	5	3	15
-----------	---	---	----

Alcoholverkoop voor gebruik elders

Commerciële vergunning

Soorten horeca	Kans	Negatieve effecten	Risico
Slijterij	1	2	2

Zonder vergunning

Cafeteria	4	3	12
Supermarkt	4	2	8

Van bovengenoemde soorten horeca scoren het hoogst de discotheeken/café's, de sportkantines, de evenementen en de snackbars. Dit zijn onze hotspots.